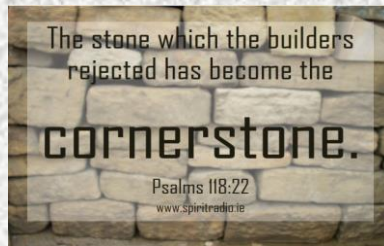

Salme 118

Jesus er hovedhjørnестenen

Af Eskild Skov Særkjær

Vi har tidligere set på en række af 'Davids salmer', som kaldes for messianske, fordi de handler om Messias, dvs. Jesus Kristus. Den, jeg har taget med som den sidste i denne serie, er salme 118; og der er da også flere henvisninger til den i NT. Salmen er en takkesalme, og bortset fra det første ord Halleluja, der som bekendt betyder 'Pris Herren', begynder og afslutter den da også med de samme ord: 'Tak Herren, thi han er god, thi hans miskundhed vare evindelig'. Som vi skal se, så er salmen ikke kun en tak til Gud for, at han har været med salmisten indtil dette tidspunkt, men han siger også tak for ham, som engang skal komme for at frelse folket fra synden og døden. I en ældre bibeloversættelse, som jeg har, står der som overskrift til salmen: 'Kristus som hovedhjørnестenen, forkastet af nogle, evigt lovprist af andre.'

Denne salme var Luthers yndlingsalme. Man skulle ellers tro, at det var salme 32, fordi det var denne salme, der var med til at åbne hans øjne for evangeliets sandhed om, hvordan et menneske kan finde en nådig Gud, og retfærdiggøres ved troen på Kristus, og ikke af gerninger. Men alligevel siger han: Salme 118 er min salme, 'som jeg særlig elsker', og fortsætter:

"Ligesom alle andre salmer og hele den hellige skrift (også) er mig kær som min eneste trøst i livet, så må dog særlig denne salme være min, thi jeg skylder den overmåde mange tak, da den har hjulpet mig ud af mangen en stor nød, hvor ellers hverken kejser eller konge, hverken vismænd eller hellige havde kunnet hjælpe mig, og den er mig kærere end pavens, fyrstens, kejserens eller alverdens gods og magt; jeg ville også såre ugerne bortbytte denne salme for alt, hvad hine (disse) har; men dersom nogen ville anse det for besynderligt, at jeg priser denne salme som min salme, da den jo dog tilhører hele verden, skal han vide, at salmen dermed ikke er frataget nogen, fordi den er min; Kristus er også min, men bliver alligevel den samme Kristus for alle de hellige".

Salmen er vistnok forfattet efter folkets tilbagevenden fra Babylon i 538 f.Kr., sandsynligvis i anledningen af det genopbyggede tempels indvielse i Darius' fjerde regeringsår i 516 f.Kr., Ezra 6:15f. Nogle mener dog, at den er forfattet i anledningen af nedlæggelsen af grundstenen til templet, som er nævnt i Ezra 3:8. Som førnævnt er salmen en takkesalme; og ud fra gamle kilder ved vi også, at den skulle synges på festrejserne til Jerusalem. Så vidt man ved, blev den sunget som en vekselsang mellem en forsanger/kor og hele folket, og inddelt i afsnit, som passede til de forskellige steder, der blev passeret på vejen op til templet og frem for Guds åsyn i dét; et billede på det evige liv hos Gud i himmelen.

Når vi læser salmen, ser vi, at salmisten næsten konsekvent personliggør Guds hjælp og frelse til at gælde 'mig', som fx i vers 5-7, hvor der står:

"Jeg påkaldte Herren i trængselen, Herren svared og førte mig ud i åbent land. Herren er med mig, jeg frygter ikke, hvad kan mennesker gøre mig? Herren, han er min hjælper, jeg skal med fryd se på dem, der hader mig".

Selvom det selvfølgelig først og fremmest er salmisten selv, der er salmens 'jeg', så er det dog tydeligt, at den desuden også handler om enhver, som kan identificere sig med det, der står i den. Igen og igen henviser teksten da også til enhver, der 'frygter Herren', som der står i v. 4, og jubler og glæder sig over dagen i dag, som Herren har gjort, v. 24, jfr. v. 15, 23, 26-27. Guds styrke, hjælp og frelse gælder altså for enhver, som tror på ham.

Vi skal ikke se på hele salmen i denne gennemgang, men kommer ind i den del af teksten (fra vers 13), som har denne deloverskrift i min føromtalte gamle bibel: 'Herren har vist sig som den stærke frelser i farens stund, så hans folk trygt kan stole på ham':

"Hårdt blev jeg ramt, så jeg faldt, men Herren hjalp mig. Min styrke og lovsang er Herren, han blev mig til frelse", v. 13-14.

Den historiske baggrund bag denne salme er som nævnt tidligere folkets tilbagevenden fra Babylon, og derefter var der, ifølge Ezras bog de mange fjender, som gang på gang forsøgte at hindre jøderne i at genopføre Guds tempel. Det var en meget svær tid, og mange gange synes fjendernes planer til at virke, 'men', skriver Ezra videre:

"over jødernes ældste vågede deres Guds øje, så de ikke standsede dem i arbejdet..", Ezra 5:5.

Fysisk og konkret var Gud deres styrke, hjælp og frelse, og det siger sig selv, at han dermed også blev 'deres lovsang'. Gang på gang så det ud til, at de skulle falde, men Herren hjalp dem, så det ikke skete. Det er egentlig også det, der står i denne salme. På dansk står der i v. 13, at 'jeg faldt', men direkte oversat står der, at 'jeg var ved at falde'. For Gud har jo sejret over alle mine/vore fjender, da han brød deres magt på Golgata. I Kol. 2:15 beskrives det således:

"Han afvæbnende magterne og myndighederne og stillede dem åbenlyst til skue, da han førte dem i sejrstog ved Kristus".

Jo! Sejren blev vundet på Golgata, og gælder for alle troende til alle tider. Hans død gælder jo ikke bare for os i den nye pagt, men også for alle dem, der havde begået overtrædelser under den første pagt, som der står i Hebr. 9:15. Derfor kan salmisten da også på alles vegne skrive: 'Herren, han blev mig til frelse', v. 14. Det kan også oversættes således: 'Herren, han blev min frelse', eller mere korrekt: 'Herren, han blev (også) min Yahshua'. På hebraisk er frelse nemlig ikke et udsagnsord, som det ser ud til i den danske oversættelse, men er derimod et navneord. Der tales altså som så mange andre steder i GT konkret om navnet Jesus. På dansk lyder det lidt forkert at sige, at 'han blev min Jesus', men det er vel ikke mere mærkeligt, end når bibelens forfattere og vi kalder Gud for 'min Gud'?

Som allerede nævnt, så er Jesu død for salmistens egne og verdens synder på korset, der henvises til. For det var jo ved den nye pagts begyndelse, at han

"udslettede det anklagende skyldbrev med dets lovbestemmelser, det, som var imod os; han tog det bort ved at nagle det til korset", Kol. 2:14.

Og, et andet sted:

"Derfor måtte han i ét og alt blive sine brødre lig, for at han i sin tjeneste for Gud kunne blive en trofast ypperstepræst til at sone folkets synder. Thi som den, der selv er blevet fristet og har lidt,

kan han komme dem til hjælp, som fristes", Hebr. 2:17-18.

Jo, Jesus (Yahshua) er virkelig min styrke og lovsang, og han blev mig til frelse. På Golgata vandt han den evige sejr over synden, døden og djævelen, og det er baggrunden for det, der står i de næste vers.

"Jubel og sejrskab lyder i de retfærdiges telte: Herrens højre (hånd) øver vælde, Herrens højre (hånd) er løftet, Herrens højre øver vælde", v. 15-16.

De retfærdige, som nævnes i vers 15, er de samme, der i vers 4 omtales som dem, der frygter Herren. At frygte Herren betyder her at elske ham og have ærefrygt for ham. De retfærdige er altså dem, der til alle tider tror på Guds frelse ved ham, som han dengang ville sende, Jesus Kristus. Selvfølgelig så de troende i den gamle pagt ikke Guds frelsesplan så klart og tydeligt som os i den nye, men da Guds frelse til den enkelte ikke handler om at forstå, men derimod om at tro, blev de selvfølgelig også retfærdiggjort ved Jesu død, jfr. Hebr. 9:15. Det er på baggrund af denne sandhed, at Peter siger, at

"om ham vidner alle profeterne, at enhver, som tror på ham, skal få syndernes forladelse ved hans navn", Apg 10:43.

Den vidunderlige og evige sejr på korset får naturligvis de retfærdige til at bryde ud i jubel og sejrskab, for Jesu sejr er jo vores sejr; og i deres jubel lyder det igen og igen: Herrens højre øver vælde, eller mere korrekt 'Herrens højre hånd øver vælde', som der står direkte oversat fra grundteksten. I GT er 'Herrens højre hånd' nemlig identisk med Jesus Kristus, ligesom det er tilfældet med 'Herrens arm' og 'åsyn' og 'ansigt'. Et tydeligt eksempel er Es. 53, som indledes med dette kendte vers:

"Hvo troede det, vi hørte, for hvem åbenbaredes Herrens arm?"

I salme 44:4 har vi et andet eksempel:

".. de fik ikke landet i eje med sværdet, det var ej deres arm, der gav dem sejr, men det var din højre (hånd), din arm og dit ansigts lys, thi du havde dem kær".

Således henviser Herrens højre hånd da også til Jesus Kristus i salme 118. Når skriften igen og igen bruger ord som Guds hånd, arm og ansigt for at beskrive ham, er det næppe tilfældigt. Jeg tror, at Gud dermed vil illustrere, at ligesom vores hånd, arm og ansigt hører med til, og er ét med os, således er Jesus Kristus fuldkommen ét med sin Fader.

Herrens højre hånd, altså Jesus Kristus - på samme tid Gud og menneske, har øvet vælde. Når dette nævnes to gange, er det for at fastslå, at den hjælp og frelse, de fik dengang, ifølge bibelen blev dem tilregnet pga. hans sejr på korset. At det er Jesus på korset, der tales om, bekræftes af udsagnet i vers 16 om, at 'Herrens højre hånd er løftet'. På grundsproget står der dog ikke, at Herrens højre hånd er løftet, men derimod, at 'den (dvs. han) er ophøjet'. Som vi ved, talte Jesus selv om denne ophøjelse, da han tilkendegav, på hvilken måde han skulle dø, og hvad følgevirkningen deraf ville blive:

"Når jeg er blevet ophøjet fra jorden, vil jeg drage alle til mig", John. 12:32.

Jesu ophøjelse fortsatte, da han pga. sin død for vore synder på korset, også blev ophøjet af sin Fader. I Fil. 2:9-11 beskrives denne ophøjelse således:

"Derfor har også Gud højt ophøjet ham og skænket ham navnet over alle navne, for at i Jesu navn hvert knæ skal bøje sig i Himlen og på jord og under jorden, og hver tunge skal bekende til

Gud Faders ære: Jesus Kristus er Herre".

Jo, sandelig har han øvet vælde, for med sin sejr på korset har han ikke bare sonet vor synd og skyld, men også gennembrudt dødens vælde. Derfor siger salmisten - også på dine og mine vegne: "Jeg skal ikke dø, men leve og kundgøre Herrens gerninger", v. 17.

Guds folk dør ikke! Er dette ikke nok til at få dem til at bryde ud i 'jubel og sejrskab'? Jo! For han har jo sagt:

"Jeg er opstandelsen og livet; den, som tror på mig, skal leve, om han end dør", John. 11:25.

Et andet sted siger han:

"Jeg er den første og den sidste og den, som lever; og jeg var død, men se, jeg lever i evighedernes evigheder, og jeg har dødens og Dødsrigets nøgler", Åb. 1:18.

Det, Jesus siger i dette vers er, at han har al magt i Himlen og på jorden, og derfor har han også gennembrudt døden og fjernet dens magt, og dette har gjort, at vi skal leve for evigt, som han gør det. Derfor står der også et andet sted, at dødens brod er fjernet. Det betyder, at den fysiske død ligesom en hveps kan se truende ud, men når brodden er fjernet, kan den ikke gøre os noget.

Dette forløsende budskab får os til at juble med på disse sejrstoner: 'Vi skal ikke dø, men leve og kundgøre Herrens gerninger'. Vi er frelst, og vi ønsker at bringe evangeliet ud, for at alle må høre budskabet om Herrens mægtige gerninger. Forkynd det for alle: Han er opstandelsen og livet, den, som tror på ham, skal leve, om han end dør.

Salmisten går herefter, som en indskudt sætning, over til kort at beskrive livet med Herren, som strækker sig fra det tidspunkt, et menneske kommer til tro - ja, måske også før det - og helt ind i evigheden:

"Herren tugtede mig hårdt, men gav mig ej hen i døden", v. 18.

Vort vidnesbyrd og vished er, Gud har frelst os. Men salmisten ved ligesom os, at der er mange farer, som lurar på himmelvejen; og det er ikke uden grund, at bibelen atter og atter advarer de troende mod disse. Engang talte jeg, hvor mange advarsler der er i bibelen mod at falde fra, og alene i NT kom jeg til over 100 gange. Det er selvfølgelig ikke Guds vilje, at vi skal falde, og derfor er det, at han retleder os livet igennem - og her vil han i sin opdragelse af os også indimellem tugte os. Vi synes nok, at tugt er unødvendig - og vi forstår heller ikke altid hvorfor, men skriften giver os denne forklaring:

"Da vi var under vore kødelige fædres tugt, havde vi ærefrygt for dem (for vi ved, de gjorde det af kærlighed); skal vi så ikke meget mere bøje os under åndernes Fader og få livet i eje? Thi de tugtede os for en kort tid, som de skønnede, det var bedst, men han gør det til vort sande gavn, for at vi skal få del i hans hellighed. Al tugtelse synes vel i øjeblikket ikke at være til glæde, men til sorg; men siden giver den dem, der er opøvet ved den, en fredens frugt: retfærdighed", Hebr. 12:9-11.

I disse vers læser vi, at Guds tugt har tre formål:

- 1: At vi skal få livet i eje. Det betyder, at hvis vi er ved at gå væk fra ham eller frelsesvejen, så vil han i sin kærligheds tugt forsøge at få os tilbage.
- 2: At vi skal få del i hans hellighed. Det betyder, at vi ved hans Ånd mere og mere bliver det i vore hjerter, som han ønsker det.

3: At vi opøves ved den. Når der her tales om fred og retfærdighed, tænkes der her ikke direkte på selve frelsen, men derimod om, at vi må afspejle den hellighed i det ydre, som han har givet os i vort indre, så vi handler derefter.

Enhver kristen vil på forskellig måde, og af forskellige årsager, opleve Guds tugt. Og selvom den enkelte ikke forstår 'hvorfor', og bedrøves af den, så ved vi dog, at han ikke gør det for at straffe os eller overgive os til døden, som der står salmens 18. vers, men derimod gør det af kærlighed, 'til vort sande gavn', som vi læste det i Hebr. 12.

Det er pga. denne sandhed, at salmisten, på hans egne og på alle de troendes vegne nu beder til Herren med ordene:

"Oplad mig retfærdigheds porte, ad dem går jeg ind og lovsynger Herren! Her er Herrens port, ad den går de retfærdige ind", vers 19-20.

Historisk set er de tilrejsende på festrejsen til Jerusalem nået ind i byen, og de står nu foran templet, der som førnævnt repræsenterer Guds bolig og nærvær på jorden, og som derfor er et stort GT-billede på det evige liv og samvær med Gud i himlen. De troendes rejse til Jerusalem og dets tempel, som på samme måde er et billede på deres rejse/vandring mod himlen, har nu nået målet, og de har hver især et ønske: 'Luk retfærdighedens porte op, så jeg kan gå ind og lovsynge Herren'. Ud over den bogstavelig betydning, har disse porte vistnok også en dobbelt åndelig betydning. Den første er, at de repræsenterer, og viser hen til frelsen i Jesus Kristus, thi uden ham kan disse porte ikke åbnes. 'Ingen kommer til Faderen uden ved mig', siger han.

Vi gik altså billedligt talt ind gennem retfærdighedens porte, da vi kom til tro på Jesus, men vi må på samme tid hele tiden gå tilbage dertil. Herom skriver Paulus:

"Thi jeg har fattet det fortsat ikke at ville vide af noget andet, mens jeg var iblandt jer, end Jesus Kristus og det (ordret: ham) korsfæstet", 1. Kor. 2:2.

Og dermed er vi kommet til den anden betydning: For 'retfærdighedens porte' repræsenterer jo langt mere end det, der skete, da vi kom til tro på Jesus! De repræsenterer jo også livet, nærværet og fællesskabet med Gud, både her på jorden, såvel som det evige liv hos Gud i Himlen. Hver gang, vi beder bøn: '..komme dit Rige', så kommer Himmeriget med de nævnte porte endnu nærmere; og den dag kommer snart, hvor vi går ind af dem. I Åb. 22:14 siger Jesus:

"Salige er de, der tvætter deres klæder (kontinuerlig), for at de kan få adgang til livets træ og gennem portene gå ind i staden".

Dette er Guds vidunderlige løfte til enhver, som beder ham om dét, vi læste i salmen. I vers 15 hørte vi, at 'jubel og sejrsråb lyder i de retfærdiges telte', og nu bryder de igen ud i jubel, idet den enkelte siger:

"Jeg vil takke dig, thi du bønhørte mig, og du blev mig til frelse", vers 21.

Salmisten indleder verset med igen at sige tak, fordi han, og vi véd, at Gud svarer på bøn! Han har jo lovet, at enhver, som kommer til ham for at blive frelst, eller for at få hjælp på vandringen mod himlen, vil blive bønhørt. I den sidste del af verset siger salmisten nu næsten det samme som i vers 14: 'Du blev mig til frelse', eller rettere: 'Du blev (er) min Yahshua'. Han gentager sikkert dette, fordi det med 'frelsen i Jesus' aldrig må blive fortid. Det er muligt, at salmisten (og måske også nogle af os?) pga. den nævnte hårde tugt i vers 18, har været gennem en krise på trosvandringen - og har så i den råbt på Herrens hjælp, vers 19-20. Den har han så tydeligvis fået, og han kan derfor

at hvile i troens vished på, at Gud er min frelse (Yahshua). Der er simpelthen ikke andre navne end Jesu navn, hvorved vi kan blive frelst, Apg 4:12. Det er dét, det næste vers uddyber:

"Den sten, bygningsmændene forkastede, er blevet (en) hovedhjørneste", vers 22.

Budskabet har lydt: Jesus er Vejen, Sandheden og Livet! Der er ingen, der kan blive frelst uden at modtage ham som Guds frelse (Yahshua). Men vi ved også, at mange ikke vil tage dette enkle til sig, og opstiller derfor i stedet en anden frelsesvej, selvom den ikke fører til Himlen. Det jødiske råd, og andre jøder, forkastede ham som deres Frelser (Messias), og erklærede ham for at være en ubrugelig sten i bygningen, ja, endda for en sten, der lå i vejen på byggepladsen, som man bare kunne komme til at snuble over; og derfor kaldes denne sten da også for en snublesten. Deres afvisning af Jesus som husets hjørneste - som er den vigtigste sten i et bygningsværk - stemmer med ordene om, at 'han kom til sine egne, og hans egne tog ikke imod ham', John. 1:11.

Dette er bedrøveligt, og må smerte enhver, som læser dette. For Jesus er jo den eneste, som kan frelse dem, og os, fra den evige fortabelse. Det er det, Gud siger gennem profeten Esajas på denne måde:

"Se, jeg lægger i Zion en hovedhjørneste, udvalgt og kostelig, og den, som tror på ham, skal ingenlunde blive til skamme", Es. 28:16, jfr. 1. Pet. 2:6.

Dette er så stort og vidunderligt, at vi ikke kan fatte det, og vi kan derfor kun sige det samme som salmisten i det næste vers:

"Fra Herren er dette kommet, det er underfuldt for vore øjne", vers 23.

Ja det er underfuldt! Det er frelsen! Jesus er hovedhjørneste. Han er udvalgt og kostelig. Han er livet med Gud! Det er dét, salmisten giver udtryk for i det næste vers:

"Denne er dagen, som Herren har gjort, lad os juble og glæde os på den!" vers 24.

Der er mange store dage i ethvert menneskets liv: 'Det er det bedste, der har hændt mig', lyder det igen og igen. Den største dag er dog den dag, som denne sangtekst henviser til:

"O glædelige dag, da Jesus gik under mit syndige tag. Stor salighed er vederlaget min sjæl. Min Jesus er blevet mit hjerte til del" (dette vers er desværre ikke med i den nuværende salmebog salmebog).

Det kan være denne frelsens dag, der tænkes på i verset. Men, da 'denne dag' på samme tid henviser til dagen i dag (det står jo i nutid), så tænkes der sikkert snarere på hver eneste dag, vi lever sammen med vor Frelser. Derfor må vi, der har taget imod ham som hovedhjørneste i vore liv, blive ved med at lovprise ham, og det er sikkert også derfor, at salmisten vender tilbage til dette i flere af salmens vers. Samtidig vil vi, som også han gør det, bede til ham og sige:

"Ak Herre, frels dog, ak, Herre, lad det dog lykkes", vers 25.

Dvs., at på samme tid, som vi jubler over frelsen, er der også en nød i vore hjerter. Hvad med vore familier og venner, som ikke er frelst? Hvad med de millioner ud over jorden, som lige nu er på vej mod fortabelsen, fordi denne verdens gud har slået dem med blindhed? I både GT og i NT opfordres vi derfor til at bede for dem, at vor Herre og frelser må blive ved med at kalde på dem.

Ordene 'Herre, frels dog' er en bøn, men er der også en forventning om, at Gud griber ind for at gøre det, vi beder om. Det hebraiske ord er Hosianna, som betyder at bede under taksigelse. Det er også med denne bøn på læberne, som folkeskaren mødte Jesus med, da han få dage før sin korsfæstelse

og død kom ridende ind i Jerusalem palmesøndag, og hvor de hyldede ham med de samme ord, som vi har i det næste vers:

"Velsignet (være) den, der kommer, i Herrens navn; vi velsigner jer fra Herrens hus", vers 25.

Den, som kender sin bibel, vil genkende de første ord ved Jesu indtog i Jerusalem, men ikke de sidste. Hvordan skal det forstås? Igen skal vi kort tilbage til festrejsen til Jerusalem, hvor de tilrejsende stod udenfor templet og råbte: 'Velsignet være han, der kommer i Herrens navn', og her tænkes der på Messias, som kommer. Og så kommer der et svar fra templet fra præsten, som taler på hans vegne, og han råber sit svar ud til folket: 'Vi velsigner jer fra Herrens hus', i betydningen: 'Vi hilser jer fra Gud og hans Salvede', som byder jer velkommen. Og da templet, som allerede nævnt, er et forbillede på Guds nærvær og frelse, så henviser disse ord sikkert også til hans evige rige, som han indbyder alle til at komme ind i. Som vi ved, så vil han tage imod enhver, der råber til ham om frelse, og den dag kommer, hvor han siger til dem:

"Kom hid, min Faders velsignede! arv det rige, som har været beredt fra verdens grundvold blev lagt", Matt. 25:33.

Lad os nu læse det næste vers i salmen:

"Herren er Gud, og han lod det lysne for os. Festtoget med grenene slynge sig frem, til alterets horn er nået! vers 27.

Festrejsen, der som sagt er et billede på rejsen gennem livet, er ved at være ved vejs ende. Rejsen har ikke været let, men trods alt det, den enkelte har været igennem, har han holdt dem fast, og nu har de nået målet. Det, at Herren har været med hele vejen har gjort, at de har kunnet juble undervejs, og til stadighed bekendt, at 'Herren er Gud, og han har ladet det lysne for os'. De er nu nået frem til 'alterets horn'. I GT er 'alterets horn' ofte et billede på at være ind for Guds åsyn. Et eksempel er 3. Mos. 4:7, hvor der står, at 'præsten (et forbillede på Messias) skal stryge noget af blodet (som blev udgydt på alteret udenfor templet) på røgelsesalterets horn for Herrens åsyn..".

Det er netop pga. blodet, at hebræerbrevets forfatter skriver:

"..med et eneste offer har han for bestandig ført dem, der helliges, til fuldendelse.. (og) ved Jesu blod har (vi derfor) frimodighed til at gå ind i helligdommen", Hebr. 10:14,19.

Pga. Jesu blod har vi allerede nu, åndeligt set, denne adgang. Vi kan slet ikke forestille os, hvor meget mere herligt det bliver, når vi engang står foran ham, der sidder på tronen, og Lammet, og lovsynger ham og priser ham med ordene, som også slutter denne salme:

"Du er min Gud, jeg vil takke dig, min Gud, jeg vil ophøje dig! Tak Herren, thi han er god, og hans miskundhed varer evindeligt", vers 28-29.

Amen